

Рецензия за ОНС „Доктор“

РЕЦЕНЗИЯ

от Доцент д-р Васил Господинов Свещаров, доктор

Катедра Орална и ЛЧХ при Медицински Университет – София,

Член на научно жури съгласно Заповед № 1710 / 19.07.2016г. на Ректора на МУ –
Пловдив,

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

на д-р Деян Здравков Нейчев,

асистент в катедра по Орална хирургия на ФДМ-Пловдив.

професионално направление 7.2 Стоматология

докторска програма Хирургична стоматология

Форма на докторантурата: самостоятелна подготовка

Катедра: Орална хирургия

Тема: „Преимптивна аналгезия при екстракция на ретенирани трети
долночелюстни молари“

Научен ръководител: доц. д-р Петя Филипова Печалова, д.м.

**1. Биографични данни и кариерно развитие на кандидата във връзка с
процедурата:**

Д-р Деян Здравков Нейчев е роден в гр. Неделино, Смолянска област на 20.12.1972 г. Висшето си образование за магистър - стоматолог е завършил във ФДМ – Пловдив през 1996 г. От 1996 г. е избран за асистент в катедра „Хирургична стоматология и лицево-челюстна хирургия“ при ФДМ на МУ – Пловдив. Избран е за старши асистент през 2002 г. , а за главен асистент - през 2008 г.

Притежава две специалности – „Орална хирургия“, придобита през 2001 г. и „Обща стоматология“, придобита през 2005 г.

През 2015 година е зачислен като докторант на самостоятелна подготовка към Катедрата по Орална хирургия на ФДМ – Пловдив на тема: „Преимптивна аналгезия при екстракция на ретенирани трети долночелюстни молари“.

Преподавателската дейност на д-р Деян Здравков Нейчев се състои във водене на упражнения на студенти по „Орална хирургия“ в III, IV, V курс и стажанти. Изявява се като специалист с добра професионална подготовка и научна дейност.

Членува в професионално- съсловните организации Български Зъболекарски Съюз и БНДДМ и СУБ - Пловдив .

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Темата на дисертационния труд е особено актуална и значима за дентално-медицинската наука и практика, най-вече в специалностите орална хирургия и лицево-челюстна хирургия, като частично практическо приложение може да има и в денталната имплантология, предпротетичната и пародонталната хирургия. Контролът на болката при оперативните екстракции на ретинираните трети молари чрез съвременни методики и комбиниране на медикаменти е важно направление в модерната орална хирургия с голямо практическо приложение. Овладяването на постоперативната болка в богато инервираната орофациална област и конкретно на долната челюст е професионално предизвикателство за всеки орален хирург, предвид високата честота на този вид оперативни интервенции и силната вариабилност на позицията на ретинирания молар и отношението му към инервацията на челюстта. Овладяването на болката по време на интервенцията чрез изпреварваща аналгезия и качествена анестезия допринасят за комфорта на цялостното лечение. Ефекта от изпреварваща аналгезия се оценява чрез отчитане нивото на болката, качествените и количествени ѝ характеристики и чрез контрол на нивата на тахикинини (SP) и цитокини (IL-6).

Конкретните задачи, разработени в дисертацията, разкриват задълбочените познания на кандидата относно прилаганите методи за преемптивна, превантивна аналгезия, използваните съвременни нестероидни противовъзпалителни средства за постигане на желания ефект, индикациите и контраиндикациите за тяхното използване. Разработената тема на дисертационния труд ще има определен принос за развитието на оралната хирургия и на денталната медицина в нашата страна.

4. Познаване на проблема

Кандидатът познава състоянието на проблема и оценява творчески литературния материал. В литературния обзор, представен на 45 страници, д-р Деян Нейчев детайлно разглежда базови въпроси като: възникване на болката, пътищата за нейното разпространение, ролята на ноцирецепторите, видовете влакна провеждащи нервния импулс, неврохимическата компонента на болката, периферната и централната сенситизация. Разгледани са въпроси относно патофизиологията и клиничните аспекти на следоперативната болка при оперативни

интервенции на ретинираните долни мъдrecи. Съществен е анализа на съвременните обективни методики за измерване на болката, тяхното приложение в други области на медицината и потенциала им за приложение в домена на оралната хирургия. Детайлно са разгледани прилаганите методи за профилактика на следоперативната болка, средствата за следоперативна аналгезия и ролята на изпреварващата, преемптивна аналгезия.

5. Методика на изследването

Избраната методика на изследванията позволява постигане на поставената цел и реализиране на задачите в дисертационния труд. Целта на дисертационния труд - да проучи ефективността на преемптивната аналгезия в Оралната хирургия като за модел използва оперативното отстраняване на ретенирани трети долночелюстни молари чрез контрол на постоперативната болка – е добре поставена и с възможности изводите от научната разработка да се приложат и в други раздели на хирургичната дентална медицина.

Проведените изследвания са насочени върху характеристиката на болката и нейния интензитет при одонтоектомията на долните трети молари при използване на медикаментите Енетра и Алгозон и контролна плацебо група; новото направление за обективното отчитане, обективизиране на болката чрез лабораторен контрол на нивата на SP и IL-6 при използване на медикаментите Енетра и Алгозон; изследване на резултатите от преемптивната аналгезия след приложението на препаратите Енетра, Алгозон и сравнение с плацебо група чрез отчитане на характеристиките на болката и нейния интензитет; влиянието на посочените медикаменти върху постоперативното реактивно възпаление и постоперативния едем на тъканите.

Материалът, използван в дисертацията е въз основа на оперативното лечение на пациенти с ретенирани долночелюстни трети молари, извършено в Катедрата по Орална хирургия на ФДМ- Пловдив. Изследвания са проведени върху 80 пациенти с ретенирани долни мъдrecи като времето за извършване на изследванията и проследяване на резултатите е една година. Дизайнът на проучването е проспективно, двойно сляпо, плацебо контролирано. Материалът е достатъчен за статистическа обработка и репрезентабилност на резултатите, обработени са данните за три рандомизирани групи, на които предоперативно са прилагани медикаментите Енетра, Алгозон и контролна плацебо група. Статистиката обработва данни относно възрастта, пола, сетивната и емоционална характеристика на постоперативната болка, интензитета на болката, локализацията на отока, нивата на SP и IL-6. За промените в различни времеви периоди са използвани Wilcoxon signed-rank test и Friedman Test. За SP и IL-6 са използвани лабораторни китове на R&D System ELISA.

За отчитане на болката са използвани въпросниците на McGill и лабораторни методи, които представляват нова и неприлагана до този момент методика в оралната хирургия в нашата страна.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд заслужава висока оценка, правилно е структуриран, написан на издържан научен стил и терминология, изграден е върху материал и методики с висока степен на достоверност, спазени са пропорциите, изискуеми за оформянето на дисертационен труд. Дисертацията е представена на 175 страници и включва следните раздели: Въведение -2стр., Литературен обзор - 47 стр., Цел и задачи- 2 стр., Материал и методика-13 стр. Резултати и обсъждане - 56 стр., Общо обсъждане-2 стр., Изводи-1 стр., Приноси- 1 стр. и библиография, описана на 22 страници и съдържаща 223 заглавия на латинаца и 5 на кирилица. Към дисертацията има 10 страници приложения, а като цяло е онагледена с 45 таблици, 59 диаграми и 10 фигури.

Резултатите от изследванията показват, че ефектът от приложението на Енетра е значително по-висок от другите използвани средства; че интензитета на болката е най-силен около 6 часа след операцията и той е по - силно изразен при мъжете. Обективизирането на болковия синдром чрез лабораторен анализ на нивата на SP и IL-6 и тяхното повлияване от прилаганите медикаменти показват, че при групата приемала Енетра се отчита повлияване на IL-6 нивата. Прави се извод, че SP не може да бъде използване като маркер за нивото на болката при този тип хирургия, а нивото на IL-6 може да бъде използвано като маркер на инфламаторната компонента на постоперативната болка.

Резултатите показват, че сетивната и общата болка се повлиява статистически най-добре при групата, третирана с Енетра, докато това не важи за емоционалната болка. Обобщено, изразен преемптивен ефект се наблюдава при пациентите, приемали медикаментата Енетра. Относно следоперативния оток се установява, че той не се влияе от двата препарата.

Д-р Нейчев прави следните изводи в дисертационния си труд:

1. При въздействие на болковия синдром с нимезулид 30 мин. преди оперативното отстраняване на третите долночелюстни молари се повлияват всички компоненти на болката.
2. Интензитетът на болката при тази интервенция по VAS е най-висок на 6 час.
3. Установените промени в серумните нива на IL-6 се обуславят от травматичността на оперативната намеса.

4. Изпреварващото въздействие с Енетра влияе върху качеството и интензитета на болката като функция на времето.
5. Преемптивното приложение на Енетра и Алгозон не влияе върху постоперативния оток.
6. Налице е корелация по отношение на локализацията на отока и приемания медикамент.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Основните приноси на дисертационния труд по моя преценка са свързани с приложението на обективните методики за изследване на болката. С местно значение, за развитието на науката в нашата страна, са изследванията, провеждани за първи път у нас относно ефективността от преемптивната аналгезия в оралната хирургия; изследването на серумните нива на SP и IL-6 при челюстни операции, както и алгоритъма за повлияване на постоперативната болка при одонтоектомия на трети долночелюстни молари.

Приноси с практическо приложение са констатациите за липса на корелация между пол, възраст и усещане за болка; че SP се влияе от тревожността преди оперативната намеса и че IL-6 се повишава при отстраняване на третите долночелюстни молари.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Д-р Нейчев има 3 научни публикации по темата на дисертационния труд, две от които са публикувани в чуждестранно научно списание IOSP – Journal of Dental and Medical Sciences и едно международно списание - International Journal of Surgery and Medicine. Представил е и 3 участия по темата на регионални научни конференции.

Публикационната активност отговаря на изискванията за дисертационен труд.

9. Лично участие на докторанта

Основните клинични изследвания са с личното участие на докторанта.

10. Автореферат

Авторефератът е направен според изискванията и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията.

11. Критични забележки и препоръки

Нямам съществени критични забележки и препоръки.

12. Лични впечатления

Личните ми впечатления от докторанта са положителни.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

За бъдещо използване на научните и научно-приложни приноси на дисертационното изследване е рационално да се проведат подобни изследвания със същата методика и върху други медикаменти, които могат да се използват за преемптивна аналгезия в оралната хирургия.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Пловдив. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ – Пловдив за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторанта д-р **Деян Здравков Нейчев** притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Хирургична стоматология, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на д-р Деян Здравков Нейчев в докторска програма по Хирургична стоматология.**

29.07. 2016 г.

Рецензент: .....

Доц. Васил Свещаров, д.м.